

De Leidse Hout NIEUWS

Nieuwsbrief van de Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout

December 2025

Van de voorzitter Marlene Simoons

Beste vrienden, vrijwilligers en andere lezers,

Het einde van het jaar nadert al snel. Een moment om even met elkaar terug te kijken op ons Verenigingsjaar.

Op 1 januari werd er door Team Zwerfafval bij wijze van Nieuwjaarsactiviteit al meteen zwerfafval geraapt en dat blijkt altijd weer meer op te leveren dan we denken en een mooi begin van het jaar.

De ALV vond dit jaar plaats op 1 april. Als onderdeel van de ledenvergadering haalden we ideeën op over toekomstige activiteiten en beleid, onder andere voor het jubileumjaar.

Vlak voor het begin van de lente presenteerden we deel vier in de serie Leidse Houtboekjes, Planten, Paddenstoelen, Mossen en Korstmossen. Het eerste exemplaar werd overhandigd aan burgemeester Peter Heijkoop tijdens een informatieve en gezellige bijeenkomst in Naturalis.

Op 10 april kwam de gemeente Leiden met een delegatie van diverse afdelingen naar de Leidse Hout voor een tussentijdse evaluatie en schouw. Voor 2026 staat er een update van het Beheerplan op het programma. Dit jaar hebben we ons eigen beleidsplan een update gegeven. U kunt dit terugvinden op onze website [zie Beleidsplan](#).

De gemeente Leiden is bezig met De Tweede Groene Ring, waar de Leidse Hout onderdeel van zal uitmaken. Ik heb deelgenomen aan deze ontwikkeling via het Stadsteam Leiden en de 7-koppige

jury waarbij we uiteindelijk kwamen tot het beste ontwerp: Het Panoramapark Leiden.

Op zondag 13 juli, een stralende dag, kon Werfpop dankzij voldoende financiële middelen doorgaan. En ook al geeft het voor omwonenden nog steeds wat overlast, de organisatie en de zorg voor en na het festival van ons Park is sterk verbeterd.

Muziektent de Waterlelie had een uitstekend seizoen waarbij vrijwel alle concerten doorgang konden vinden. De populariteit van de zondagse muziekvoorstellingen begint ongekende vormen aan te nemen met vrijwel altijd 'een uitverkochte zaal'. De coördinatie lag dit jaar niet alleen bij Werner Hendriks, maar ook bij een aantal andere vrijwilligers en bestuursleden, wat goed is bevallen.

De Groengroep was weer actief als altijd en is nog steeds aan het uitbreiden. De Lions Ladies Leiden hielpen ook weer mee en dat wordt zeer gewaardeerd. Het is inmiddels een goed geroutineerde groep geworden die onder de bezielende leiding van Johan Kieft tweewekelijks het park onderhoudt.

Ook Team Zwerfafval loopt op rolletjes met een groter wordende groep. De Leidse Hout ziet er daardoor vrijwel altijd netjes en verzorgd uit wat niet alleen door de bezoekers gewaardeerd wordt, maar zeker ook door de gemeente!

Vanwege hun financiële bijdrage aan ons boekje Planten, Paddenstoelen, Mossen en Korstmossen kreeg Ondernemersvereniging Boerhaave een door mij verzorgde rondleiding aangeboden. Daarnaast verzorgden wij voor diverse groepen in de zomermaanden rondleidingen in het kader van de Summer School van gemeente Leiden.

De jaarlijkse goed bezochte wandelingen door deskundigen zoals de Paddenstoelenwandeling, de Stinzenwandeling en het Natuurpad Jeugd staan vast op het programma. Daarnaast was er een extra wandeling in het Bos van Krantz in Warmond, verzorgd door een nazaat en lid van onze vereniging Frans Krantz.

In november werd ik door leerlingen en studenten uit Leiden geïnterviewd in het kader van het scholenproject 'Leren met de Stad', waarbij de focus lag op de veiligheid in en om de Leidse Hout. Door de interviewers werd o.a. de suggestie gedaan van groenverlichte paden in de nachten in de Leidse Hout. Wellicht een goed idee om te onthouden.

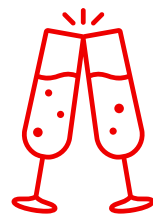

We staan ook stil bij hen die ons ontvallen zijn dit jaar. Op 3 februari vernamen wij via Maarten Vrieze dat Marianne Göbel was overleden. Zij kwam op 81-jarige leeftijd om bij een tragisch ongeval. Marianne was vele jaren lid van de Vrienden en trouw vrijwilliger bij de Groengroep en Team Zwerfafval, totdat het meewerken niet meer lukte. Dat meewerken deed zij niet, zoals de meesten van ons, in een oude spijkerbroek en afgetrapte wandelschoenen, nee, zij ging altijd keurig gekleed, en bleef op en top een dame.

Afsluitend wil ik hierbij alle vrijwilligers van de Groengroep, Team Zwerfafval en hen die geholpen hebben bij de Waterlelieconcerten hartelijk bedanken voor hun hulp!

Namens het bestuur wil ik iedereen hele mooie, gezellige en duurzame feestdagen toewensen!

Voor 2026 hopen we wederom op een mooi jaar met afwisselende activiteiten, waarvan de activiteiten in het kader van het lustrum van de Leidse Hout (95-jarig bestaan) en de jubilea van de Waterlelie (30 jaar) en de Vereniging (40 jaar) de nodige aandacht zullen krijgen. Dus hou de Nieuwsbrief in de gaten!

Vanwege de extra activiteiten kunt u in 2026 wat meer Nieuwsbrieven of andere berichten verwachten.

Per januari 2026 verwelkomen wij Kees van der Wiel als nieuw bestuurslid. Hij stelt zich hieronder aan u voor.

Ik vind het leuk om op bestuurlijk niveau iets te betekenen voor activiteiten die van maatschappelijk belang zijn voor de inwoners van Leiden en omgeving. De (Vrienden van de) Leidse Hout is daar een goed voorbeeld van. Enig eigen belang is daaraan niet vreemd want ik kom er regelmatig voor een rondje wandelen en fitnesssen. Ik woon in Oegstgeest op loopafstand van de Leidse Hout. Daar woon ik al ruim 35 jaar samen met mijn vrouw Colet, onze dochter Door en onze zoon Jop. Onlangs heb ik mijn 75e verjaardag gevierd.

Na mijn studie bedrijfseconomie/accountancy in Rotterdam heb ik meerdere financieel-administratieve functies in het bedrijfsleven (financiële dienstverlening) bekleed. Nu ik meer vrije tijd heb, ben ik vrijwilliger/pro deo betrokken bij een aantal maatschappelijke projecten in Oegstgeest. Ik sport graag, onder meer dus wandelen, maar ook fietsen en golfen. In het bestuur ga ik mij voorlopig richten op het opzetten van bedrijfssponsoring en zal ik de eerste maanden meelopen met de andere bestuursleden.
Groet, Kees van der Wiel

Kees, Marlene, Leendert, Nicole, Werner

Op zaterdag 1 november genoten we met een groot deel van de Waterleliefrijwilligers van een lunch bij Labo71

Op zaterdag 8 november gingen zo'n 350 krokusbolletjes de grond in. We hopen op een tapijt van fleurige bloemetjes in het nieuwe jaar

Paddenstoelenexcursie 2025

Dit jaar hadden we maar liefst drie gidsen om ons mee te nemen op paddenstoelenexcursie. En dat was ook nodig, want er waren zo'n 40 belangstellenden op deze prachtige zondag 9 november. En gelukkig was er een potentiële vierde gids aanwezig, zij neemt wellicht volgend jaar ook een groep voor haar rekening.

Gidsen Ton Gordijn, Jan Hengstmengel en Joop Kortselius wisten het publiek weer boeiend te vertellen over de toch wat geheimzinnige wereld van schimmels en zwammen. En ondanks dat het ietwat laat in het seizoen was (en relatief droog), vonden er toch weer ontdekkingen plaats, zoals dat bij een excursie hoort!

Wilt u volgend jaar ook mee op excursie? Hou dan de berichten hierover in de gaten. We beginnen in 2026 met een mossen- en korstmossenwandeling onder leiding van Michael Stech.

Fotogalerij en tentoonstelling

Heeft u de fotogalerij op de website al eens bezocht? Uw foto kan hier ook staan! En is dan misschien in 2026 op de fototentoonstelling in het Theehuis te zien. Stuur uw oude of nieuwe foto van een mooi moment, activiteit, gebruikers (let op privacy!), dieren of typisch seizoensbeeld naar ons en wij plaatsen het in de fotogalerij, zie [Fotogalerij seizoenen](#) | [Vrienden Leidse Hout](#)

ANBI-status

De Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout heeft de zogenaamde ANBI-status. ANBI betekent Algemeen Nut Beogende Instelling. Als een stichting (of vereniging) aan de hiervoor geldende regels voldoet hoeft er geen belasting te worden betaald over erfenissen of giften. En personen die schenkingen doen kunnen dat aftrekken van de belasting die ze moeten betalen.

Mocht u aan de vereniging willen doneren: het Rechtspersonen Samenwerkingsverbanden Informatie Nummer (RSIN) is 802583842. Bankrekeningnummer: NL83 INGB 0000 0116 21

Leiden kent een derde gemeentelijk monumentaal park. Naast de Leidse Hout en het Kooipark is nu ook **Park Cronesteyn** aangewezen tot gemeentelijk monument. Gefeliciteerd!

Bij het 75-jarig jubileum van het park verscheen het boek 75 Jaar Leidse Hout – van natte weide tot wandelpark. We hebben als vereniging de laatste exemplaren van dit mooie boek op kunnen kopen. Wij bieden deze nu aan voor 5 euro per stuk. Wilt u een of meerdere exemplaren aanschaffen? Mail dan naar info@vriendenvandeleidsehout.nl

In het weekend van 30 en 31 januari en 1 februari is het weer tijd voor de **Nationale Tuinvogeltelling**. U telt toch ook mee? Kijk voor alle informatie op de speciale pagina van de [Vogelbescherming](#).

De lijsterbes Chris Maas Geesteranus

De verleiding is groot, iedere keer bij het voorbereiden van een bomenartikel, om een in het oog springende soort te nemen: eiken, beuken, essen enz. Dit keer eens niet. Bladerend door het bomenboekje van de Vrienden, kom ik bij nummer 28 een geschikte soort voor nu tegen: de lijsterbes, aan het Johannes Knuttelpad.

Boom en mens

De lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), ogenschijnlijk een bescheiden boompje, is soms nog in de struikvorm blijven 'hangen'. Maar wat een pracht aan oranje-rode besjes in de herfst!

Hij is in de loop van millennia bij allerlei

Foto: Pixabay

volkeren een bron van inspiratie geweest: wijsheid, kracht, bescherming tegen duivels en heksen. De Kelten waren zelfs van mening dat het eten van drie bessen al genoeg was om je, al was je honderd, te veranderen in een jong mens van dertig. Hun 'levensboom' dus. In Duitsland bevestigde men lijsterbestakken boven de deuren van boerderij en stal. Wanneer een kalf een naam kreeg, ging de boer 's ochtends vroeg het bos in om een lijsterbestak af te snijden. Daarmee sloeg hij op de rug van het kalf en gaf hem zijn naam. Zo werd het jonge dier tegen ziekte beschermd. En volgens een Ierse legende is zelfs de eerste vrouw ontstaan uit een lijsterbes. Ziedaar kennelijk de bron van eigenschappen die wel eens aan het 'zwakke geslacht' worden toegeschreven.

In het bos

Van nature groeit de lijsterbes samen met andere soorten die veel licht nodig hebben, zoals eik, vuilboom en berk; meestal op wat zurige bodems. Op kalkrijke bodems doet hij het niet zo goed. Overigens stamt het woord 'sorbus' af van het Latijnse 'sorbere' (opsorpen, verorberen) en 'aucuparia' van 'aucupor', wat vogelvangst betekent. Omdat de boom zoveel vliegende bezoekers (natuurlijk de lijster maar ook kramsvogels, merels en koperwieken) aantrekt, was hij vroeger een geliefd object voor jagers om vogels eruit te schieten. Verder trekken de bloemen in de zomer veel insecten aan, vooral bijen, kevers en wespen. En dan is de lijsterbes ook een geschikte plek voor vogels om te broeden vanwege de dichte kroonstructuur.

Culinair

Voor wie wel eens een besje wil 'verorberen', vond ik een aardig, niet-alledaags recept op de website www.inhetwilde.nl (een professioneel bedrijfje dat mensen wil 'meenemen in de natuur en mee te voeren naar verbinding en verwondering'): 'Het is een bittere maar veelzijdige bes, die je met appel kunt verwerken tot een heerlijk bitterzoete moes, chutney of gelei'.

Lijsterbeschutney

80 gram rozijnen

2 appels

Ingrediënten

1 scheut appelazijn

400 gram lijsterbessen, ingevroren

1 theelepel geraspte gember

2 rode uien

1 theelepel kaneel

1 teen knoflook

2 theelepels jeneverbessen

peper en zout

Bereiding

Kook de lijsterbessen in een laagje water. Pureer tot moes door een roerzeef. Pel en snipper de ui en knoflook. Snijd de appel in stukjes en verwijder het klokhuis. Doe alle ingrediënten in een pan. Breng aan de kook en laat 15 minuten zachtjes pruttelen.

Bovenstaande culinaire 'uitspatting' betekent natuurlijk niet dat de lezer wordt uitgenodigd om dat lijsterbesboompje maar te plunderen. Een voedselbos, zoals Okkerheide in de Merenwijk, is daarvoor geschikter, zie de planten- en bomenlijst (<https://okkerheide.nl/over-okkerheide/plantenlijst/#page-content>). Het is daar vrij plukken, wel onder voorwaarden!

Data Groengroep en Team Zwerfafval 2026

De laatste **Groengroep** van 2025 eindigde in de zon op het terras! De eerste keer in het nieuwe jaar is alweer op zaterdag 3 januari, om 09.30 uur, startlocatie verschilt per keer, check hiervoor de **Agenda** op de website.

Verder wordt er niet meer op de woensdag maar op de maandagochtend gewerkt. Dit is omdat begeleider Johan Kieft een dag minder gaat werken. De eerste maandag is 19 januari. Zie verder de **Agenda** voor alle data van 2026! Contactpersoon is Maarten Vrieze, 06 3803 1372. Meedoen is vrijblijvend en binnen uw mogelijkheden.

Team Zwerfafval begint traditiegetrouw op nieuwjaarsdag. Donderdag 1 januari om 14.00 uur verzamelen we bij de Waterlelie en daarna drinken we een warm drankje bij het Theehuis. De eerste reguliere zwerfafvalrondes zijn op woensdag 14 januari en vrijdag 30 januari.

Op woensdag verzamelen we om 10.00 uur bij de ingang Fagelstraat. Op vrijdag verzamelen we om 14.00 uur bij de Waterlelie. Contactpersoon is Nicole van der Linden, 06 404 28 338. We lopen een uurtje en meedoen is vrijblijvend.

Zie voor meer informatie en alle data voor 2026 de [startpagina](#) van de website.

Lid worden

Bent u nog geen lid van de Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout? Voor 17,50 per kalenderjaar ondersteunt u ons en daarmee de belangen van het park. In jubileumjaar 2026 kunnen wij uw financiële of praktische steun extra goed gebruiken. Meer informatie? Mail naar info@vriendenvandeleidsehout.nl